

Občan

27. JULIJ / MALI SRPAN 1999, GLASILO OBČINE DESTRNIK, LETO IV, ŠTEVILKA 6 (36)

skupna ustanova skupaj slovenski mediji in človekoljubnih organizacij Slovenije
Rdeči križ, Karitas, SO Unicef

roka pregnancem
slovenska vas

rdeči križ
50101-678-51579

karitas
51800-678-52987

sklic
6007

namen nakazila
roka pregnancem

**VEČ O VSESLOVENSKI ČLOVEKOLJUBNI
AKCIJI SI PREBERITE NA STRANI 9**

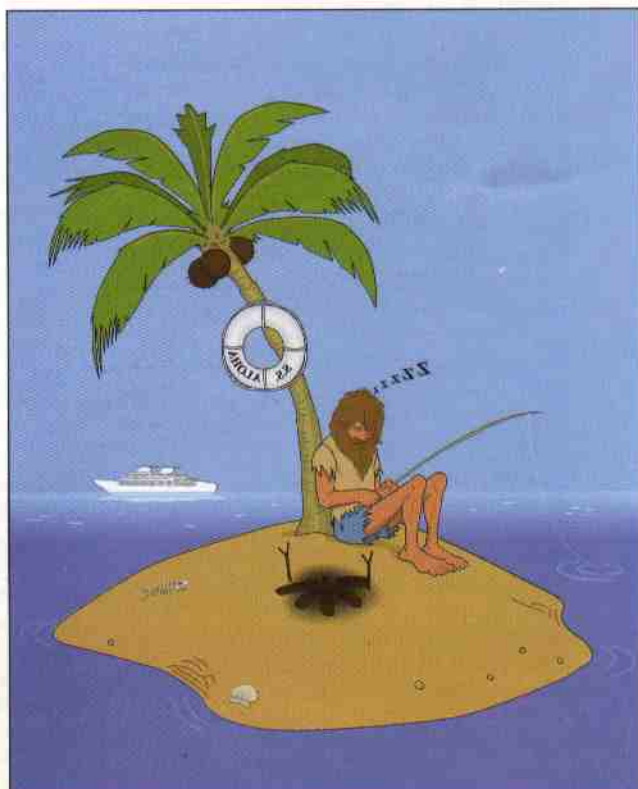
Spoštovane bralke in bralci Občana,

krepro smo že zakorakali v počitniške dni, ki jih bomo nekateri preživeli na čisto "pravem" dopustu, nekateri pa le doma, v najboljšem primeru malo po travnikih, malo po njivah, išoč hladne sence in osvežilne pijače.

Na dopust odhaja tudi Občan, zato Vas obveščamo, da bo naslednja številka izšla šele septembra, ko bomo vsi skupaj spočiti in polni novih delovnih idej. Do takrat Vam pa naj dneve krajša ta številka našega skupnega časopisa, ki

prinaša vse ustaljene rubrike, poročila o dogajanjih preteklega meseca v našem kraju in tudi kaj novega - takšnega samo za vroče dni.

Obilo užitkov ob branju, sonca in dežja - kakor boste česa potrebovali in si želeli.

DESTRNIK / POGOVOR Z ŽUPANOM FRANCEM PUKŠIČEM PRED OBČINSKIM PRAZNIKOM

LASTNA OBČINA PRINAŠA HITREJŠI RAZVOJ

Destrnik se s svojimi 35-imi kvadratnimi kilometri površine uvršča med srednje velike slovenske občine. Razgibana valovita pokrajina ponuja idealne možnosti za kmetijstvo in turizem, z ureditvijo infrastrukture pa je v občini zaznati tudi porast malega gospodarstva. Po uvedbi nove lokalne samouprave leta 1995 je Destrnik svojo usodo najprej delil s Trnovsko vasjo in Vitomarci, od 1. januarja letos pa je samostojna občina s 17-timi naselji, v katerih živi nekaj več kot 2500 prebivalcev. Uvršča se med redkeje naseljene občine, in kot pravi župan Franc Pukšič, tudi tiste, ki so v zadnjih štirih letih na račun nove lokalne samouprave največ pridobile. Nove investicije v občini to potrjujejo. Kljub uspehom in smelo zastavljenim ciljem pa tudi Destrnik pestijo problemi. S propadom večine mariborskih gospodarskih gigantov je namreč delo izgubilo več občanov, prebivalce pa, kot trdi župan, pesti tudi slabo načrtovana kmetijska politika v državi.

V prihodnjih dneh, vse do 25. julija, bo Destrnik praznoval svoj 1. občinski praznik. Zvrstilo se bo več športnih, kulturnih in zabavnih prireditev, v občini pa bodo v teh dneh odprli tudi novi zdravstveni dom. O vsem tem, pa o načrtih, ki si jih na DESTRNIKU postavljajo za v prihodnje, smo se pogovarjali z županom Francem Pukšičem, hkrati tudi poslancem v državnem zboru.

TEDNIK: Pred vrati je 1. občinski praznik. Kako ga nameravate proslaviti?

Franc Pukšič: "Občinski svet je sprejel sklep, da je občinski praznik 25. maja, na urbanovo, kar je povezano s farnim patronom in tudi vsa zgodovinska dejstva kažejo, da se vse steka okoli urbanovega. Slovesnosti bomo letos pričeli 3. julija s slavnostno sejo in otvoritvijo likovne razstave ter razstave kmečkih dobrot. Osrednje prireditve pa bodo v nedeljo, 4. julija. Začele se bodo s slavnostno mašo in nadaljevale z osrednjo prireditvijo v večnamenski športni dvorani pri osnovni šoli. Praznovanje bomo nadaljevali pred gasilskim domom, kjer bosta otvoritvi preurejenega gasilskega doma in novega zdravstvenega doma. Gasilci, ki letos praznujejo 30-letnico, pa bodo ob tej priložnosti razvili svoj prapor. Prireditve v počastitev praznika bodo potekale še vse do 25. julija, ko bomo v Desencih proslavili 70-letnico gasilskega društva. Upamo, da bomo ob tem jubileju zaradi potreb, ki jih imajo v društvu, predali namenu novo gasilsko vozilo."

TEDNIK: Novi zdravstveni dom je letos nedvomno največja pridobitev v občini.

Franc Pukšič: "Zagotovo. Tisti, ki poznajo Destrnik, vedo, da je ob gasilskem domu stal še en objekt. V spodnjem delu je bil turistični dom, zgornji prostori pa so bili praktično nefunkcionalni in so že propadali. Že

dalj časa smo si prizadevali, da bi v teh prostorih nekaj uredili, vendar ni bilo nič oprijemljivega. Zato smo se, ko smo dobili zdravnika, ki je bil pripravljen priti na Destrnik, odločili, da turistični dom preselemo v zgornje prostore in spodnji del preuredimo v zdravstveno ambulanto. V njej bo zaposlen splošni zdravnik, pričakujem pa, da bo poskrbel tudi za občasne obiske specialistov. Seveda je to daleč največja pridobitev za občino. Predvidoma naj bi zdravstveni dom pričel obratovati jeseni."

PRIHODNJE LETO KANALIZACIJA IN PLINIFIKACIJA

TEDNIK: Kako je z drugimi investicijami v občini?

Franc Pukšič: "Občina Destrnik je že dalj časa znana po investicijah, tudi zato ker smo bili v prejšnjih desetletjih na samem repu nerazvitosti. Najprej želimo izpeljati do konca gradnjo vrtca ob osnovni šoli, prijavljeni pa smo tudi na razpis s področja komunale, in sicer za ureditev kanalizacije. V prvi fazi načrtujemo gradnjo kilometra in pol kanalizacijskega voda, ki naj bi se priključil na že izgrajeno čistilno napravo, kar pa je seveda odvisno od sredstev, ki naj bi jih dobili od ministrstva za okolje in prostor ter na račun demografsko ogroženih področij. To investicijo bomo predvidoma pričeli v jeseni, zaključili pa prihodnje leto. Ob tem nameravamo urediti tudi drugo infrastrukturo. V načrtu imamo kabelsko televizijo, razsvetljavo, plinifikacijo itd. Če bodo vse steklo po načrtih, naj bi še letos začeli gradnjo kabelskega sistema vzporedno s prenosom telefonskega omrežja z drog v zemljo."

TEDNIK: Za vsemi investicijami se seveda skriva denar. Koliko proračunskih sredstev imate letos predvidenih za tovrstne investicije in ali računate tudi na sredstva občanov?

Franc Pukšič: "Proračun letos ne predvideva sredstev za gradnjo kabelskega sistema, kot tudi doslej nismo imeli tovrstnih sredstev za javno razsvetljavo. Občina mora namreč najprej zagotoviti osnovne pogoje, kot so ceste, vodovod in podobno. Problem je še vodovod v Velovleku, kar pa nameravamo skupaj z Mestno občino Ptuj odpraviti prihodnje leto. Za kanalizacijo in plinifikacijo bodo denar prispevali tudi občani sami, vsako gospodinjstvo 300 tisoč tolarjev v 30 obrokih. Ostalo pa bo seveda pokrito iz občinskega proračuna, vendar ne letošnjega, temveč od prihodnjih, saj moramo najprej pokriti stroške, nastale s posodobitvijo šole. Gre za okoli 200 milijonov tolarjev, od tega pričakujemo za te namene še nekaj denarja od države, približno polovico. Ko bomo poravnali vse te obveznosti, se bomo lahko podali v nove, podprte tudi s sredstvi iz občinskega proračuna. Prioriteto pa imajo seveda ceste, ki še niso v celoti dokončane."

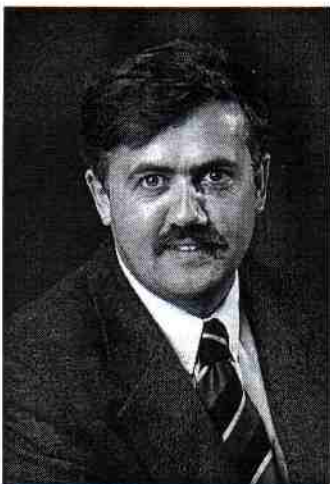
TEDNIK: Koliko kilometrov cest še čaka na modernizacijo?

Franc Pukšič: "V naši občini je nedokončanih okoli 10 kilometrov cest in jih nameravamo asfaltirati, za njimi pa že prihajajo nova vzdrževalna dela. Lansko leto nam je uspelo urediti okoli 4 kilometre ceste od Janežovc do Gomile, pred dvema letoma smo ponovno asfaltirali cesto Desenci - Velovlek, tudi okoli štiri kilometre, dela skratka ne zmanjka."

PROBLEM JE BREZPOSELNIŠTVO

TEDNIK: Brez problemov ne gre nikjer. S katerimi se najpogosteje srečujete?

Franc Pukšič: "Problematika je povezana z brezposelnostjo, ki jo je prinesel mačehovski odnos slovenske vlade do mariborskega gospodarstva, o katerem sem v parlamentu pred kratkim govoril tudi kot poslanec, kjer sem zastavil vprašanje o porabi 14-tih mili-

Franc Pukšič

jard tolarjev v zvezi mariborskim Tamom. Ne morete si zamisliti, da je bil sprejet zakon, ki je omogočal porabo 14-tih milijard v šestih mesecih, od tega 8 milijard za zagon Tama. O tem govorim zato, ker je iz naše občine včasih vsak dan v mariborski Tam peljal avtobus delavcev. Drugi avtobus je bil namenjen v Metalno. Poleg tega sta vsak dan peljala dva avtobusa delavcev še na Ptuj, tako da imamo danes na tem področju zelo velike probleme. Drugi večji problem je kmetijstvo. Kmetijska politika je neusmerjena. Eno leto država vzpodbuja vinogradništvo in sadjarstvo, drugo leto prašičerejo. Potem pa, ko kmet vloži vse svoje prihranke in najame kredite, ne ena ne druga panoga ne uspevata, kot bi morali. V naši občini je brez dela trenutno okoli 200 ljudi. Podprli smo tudi projekte mariborske Vite za področje samozaposlovanja, v katere pa najbolj ne verjamem, saj se zatika že pri zagonih sredstvih. Mislim, da bi bilo pametneje, če bi ljudi spodbujali z možnostjo najema ugodnejših kreditov in ne nepovratnimi sredstvi, ki so velikokrat uporabljena v druge namene."

TEDNIK: V zadnjih letih se v Sloveniji vse hitreje razvija malo gospodarstvo. Kako je s tem pri vas?

Franc Pukšič: "V občini sicer že imamo nekaj obrtnikov, zaznali pa smo tudi trend rasti malega gospodarstva, saj smo v zadnjem času vzpostavili osnovno infrastrukturo, kot so ceste, vodovod in telefon. Še pred štirimi leti je bilo tu le 50 telefonov, danes jim imamo 500, imamo tudi ISDN linije, tako da smo tako rekoč na informacijski avtocesti. Osnovni pogoji za razvoj so bili torej

dani. Med vodilnimi v občini na tem področju je Umetno kovaštvo Krajnc z Ojstrovca, ki se uspešno prebija tudi na tuja tržišča. Zadeve na tem področju se premikajo v pozitivno smer."

TEDNIK: Destrnik je bil še pred leti del ptujske občine, nato ste bili občina skupaj z Vitomarci in Trnovsko vasjo, danes ste samostojni. Kako ocenjujete novo nastalo situacijo v primerjavi s prejšnjimi leti?

Franc Pukšič: "Če sem odkrit: Občina Destrnik - Trnovska vas - Vitomarci z okoli 5 tisoč prebivalci in 70-timi kvadratnimi kilometri površine je bila obvladljiva, s tremi krajevnimi skupnostmi in tremi pravnimi osebami, tako da je občinski svet lahko zagotovil sredstva, s katerimi so po krajevnih skupnostih tudi dejansko razpolagali in jih vlagali v programe, ki so jih potrdili sveti krajevnih skupnosti. Mislim, da je bila to ena izmed zelo uspešnih občin ter da so se v tem času vsi trije kraji enakomerno razvijali. Kar pa zadeva bivšo Občino Ptuj, moram povedati, da sem že kot "župan" krajevne skupnosti Destrnik opozarjal, da se Ptuj do periferije obnaša preveč mačehovsko. To so dejstva, ki so jih potrdila zadnja štiri leta. Vse novonastale občine v nekdanji ptujski občini so v zadnjih letih zelo veliko pridobile. Čeprav je po uvedbi lokalne samouprave v naše kraje prišlo nekaj več denarja, moram dodati, da vendarle ne toliko, da se periferija tudi prej ne bi mogla hitreje razvijati. To je danes za nami in upam, da se bosta tudi novi občini Sv. Andraž in Trnovska vas razvijali tako hitro, kot sta se v prejšnji skupni občini. Sam jima bom skušal pomagati tudi kot poslanec v državnem zboru, kolikor bo seveda v mojih močeh."

TEDNIK: Zagotovo pa imate v občini poleg že naštetih načrtov tudi takšne, ki nam jih še niste zaupali?

Franc Pukšič: "V občini imamo seveda še veliko načrtov. Povezani so s spremembo prostorskega plana, ki smo ga pričeli pripravljati letos in upam, da ga bomo še letos tudi sprejeli. S tem bi omogočili lažje individualne gradnje v občini, hkrati pa tudi priseljevanje ljudi. V prihodnjem letu bi radi izdelali projekt za ureditev kanalizacije za celotno občino, prav tako projekt plinifikacije, kajti le tako

se lahko postopoma lotimo dela in se potegujemo tudi za finančna sredstva iz programov Phare in podobno."

ŽUPAN TUDI POSLANEC

T E D N I K : Županovanje na Destrniku opravljate hkrati z vlogo poslanca v državnem zboru. Kako oboje usklajujete?

Franc Pukšič: "Vseskozi sem bil neprofesionalni župan, že kot profesor na Šolskem centru na Ptujju. Mislim, da je bolje zaposliti v upravi nekoga na strokovnem področju, saj mora župan itak veliko svojega dela opraviti ob koncu tedna in ob večerih. Svoje delo usklajujem tako, da vsako jutro pokličem na občino. Skupaj pregledamo pošto in razdelimo delo. Poudariti moram, da delam s profesionalno ekipo, saj vsi vedo za svoje delo in nimajo delovnega časa. Na voljo so tudi ob sobotah in nedeljah. Profesionalni so tudi zato, ker se zavedajo, da so na občini zaradi občanov. Podobno izjavo sem dal že za Večer, nakar je Zmago Jelinčič pripomnil, da župani uradujejo iz državnega zbora. Povedati pa moram, da občinske zadeve uredim, še preden grem zjutraj v državni zbor."

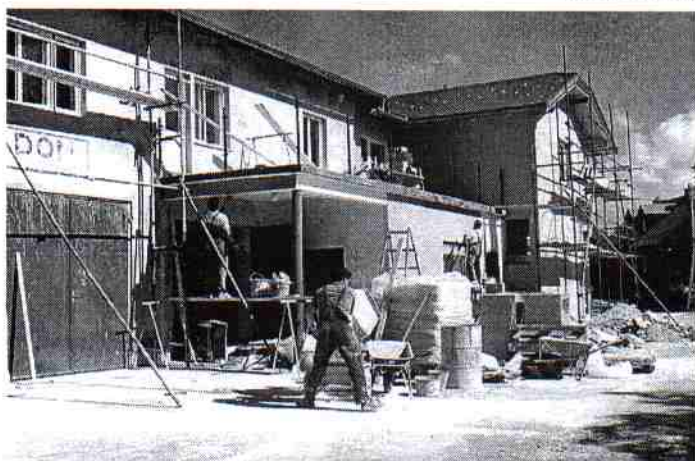
TEDNIK: Prihodnost Destrnika in ne nazadnje celotne Štajerske pa je seveda odvisna tudi od kooperativnega dela vseh štajerskih poslancev v državnem zboru.

Občutek imam, da nekdanji štajerski delegati in kasnejši poslanci v primerjavi s primorskimi in gorenjskimi za svoje kraje niso storili toliko, kolikor bi lahko. Kako vi sodelujete s štajerskimi župani in poslanci v državnem zboru?

Franc Pukšič: "Vaša ugotovitev je točna, povedati moram, da so vsi drugi dejansko bolj povezani kot Štajerci. Veste, prav čudno je, da nekateri poslanci, ne le štajerski, ampak tudi prekmurski, glasujejo za zakone, ki nam prinesejo najmanj. Takšen je bil tudi zakon o financiranju občin. Vendar je v državnem zboru pač nekaj takšnih poslancev, ki glasujejo pod taktirko stranke. Zelo me skrbi in jezi, da poslanci, ki so bili izvoljeni na periferiji od kmečkega prebivalstva, glasujejo za takšno zakonodajo, ki prinaša nova delavna mesta urbanim naseljem, periferijo pa na ta način zanemarja."

Anemari Kekec
Radio Tednik Ptuj

Ob našem obisku so stavbo za zdravstveni dom še urejali.

Foto: Anemari Kekec

PRVI OBČINSKI PRAZNIK

Prvi vikend v juliju je bilo na Destrniku slovesno, saj so Destrničani praznovali prvi občinski praznik. Ta se je pričel s sobotno slavnostno sejo občinskega sveta, na kateri je župan Franc Pukšič skupaj s

učilnici pa so članice Društva kmetič Destrnik pripravile razstavo peciva.

Naslednji dan, v nedeljo, pa se je praznovanje prvega občinskega praznika pričelo s sveto mašo v cerkvi sv. Urbana.

ima preko 2.500 prebivalcev. Razprostira se po sončnem gričevju Slovenskih goric in po plitvih dolinah Pesnice in Rogoznice.

Prve najdbe izhajajo iz železne dobe, to je okrog 1000 let pred našim štetjem. O naselitvi Keltoz pričajo grobovi in gomile v

Destrnik danes?

V občini Destrnik že nekaj let s pospešeno hitrostjo odpravljamo zaostanek za republiškim povprečjem. S spremembo zakonodaje na področju lokalne samouprave nam je v zadnjem obdobju uspelo pridobiti veliko novih in nujno potrebnih objek-

Slavnostna seja občinskega sveta.

svetniki ocenil dosedanje delo občine in podal plan nadaljnjega razvoja.

Po seji pa so se svetniki skupaj z občani zbrali v prostorih OŠ

Po maši pa so se domačini in gostje zbrali v večnamenski dvorani na proslavi.

Zbranim je spregovoril župan Občine Destrnik, Franc Pukšič,

Osrednje proslave se je udeležilo veliko gostov, med njimi tudi podpredsednik DZ in župan sosednje občine Miroslav dr. Luci.

Janežovcih, Placarju, Gomilcih in Zg. Velovleku. Po njih so nekateri kraji dobili tudi imena.

Iz Rimske dobe v okolici Destrnika ni najdb, čeprav je skozi vodila rimska pot.

Za Rimljani so v naše kraje prišli Langobardi, od 9. st. naprej pa Slovani.

Od 13. stol. naprej se je na našem področju oblikovala avstrijska oblast, pod katero je Destrnik ostal do konca 1. sv. vojne.

Okrog leta 1100 so grofje Sekeli, ki so imeli grad in manjše posestvo v Svetincih na griču z nadmorsko višino 350 m, postavili kapelo sv. Urbana, zaščitnika vinogradništva. V začetku 16. stol. pa so kapelo prezidali v cerkev Sv. Urbana. Vas pa se omenja takrat kot Trstenik. Spomin na Madžare Sekelje še ostaja na cerkveni klopi z velikim grbom na naslonjalu.

Skozi naše kraje so večkrat šli tudi Turki, ki so razdejali in uničili med drugim tudi graščino Sekeljev.

V času vladavine Marije Terezije pa se v kraju prvič omenja šola iz 18. stoletja.

Iz zgoraj navedenih zgodovinskih dejstev je bilo skoraj samo po sebi umevno, da za občinski praznik izberemo 25. maj, to je na dan patrona sv. Urbana, in da v grb občine Destrnik damo zgodovinska dejstva iz začetka 11. stol. in 18. stol.

Spoštovani, in kje je občina

tov za življenje na podeželju (voda, ceste, telefonija, šola itd.). Sprememba zakona o financiranju občin, ki je bila lansko leto sprejeta z večino v koaliciji LDS in SLS, pa seveda ne prinaša zelenega razvoja, saj je ta sprememba zelo mačehovska do manj razvitih področjih in deluje na principu, če imaš, dobiš več, če nimaš, ostajaš reven.

Kljub vsem tegobam, predvsem obveznostim do lani zaključene investicije OŠ s telovadnico smo v letošnjem letu pridobili nekaj novih objektov. Naj naštejemo nekaj najpomembnejših pridobitev: digitalna telefonska centrala z ISDN linijami, izgradnja zdravstvenega doma, pridobitev centrale za GSM telefonijo, nove investicije v oba gasilska doma in nabava orodnega vozila, nenazadnje a vendar pomembna pridobitev bankomata in veliko manjših akcij, ki jih izvajajo posamezni vaški odbori.

Na kulturnem področju smo imeli zelo odmeven simpozij o g. Volkmerju, duhovniku, učitelju in pesniku.

V letošnjem letu bomo s pomočjo ge. Makarovičeve izrisali narodne noše.

Upam, da nam bo uspelo izris v doglednem času prenesti na naše folklorne zanesenjake.

Veliko truda in znanja bo potrebno vložiti v zaščito nekaterih zelo odmevnih in redkih spomenikov, ki jih je zob časa že močno

Po seji je župan Franc Pukšič narezal gibanico, ki so jo pripravili člani Turističnega društva Destrnik.

Destrnik, kjer so bila predstavljena likovna dela, ki so nastala na letošnji jubilejni dvajseti likovni koloniji, svoje pa so pridali tudi učenci osnovne šole. V sosednji

ki je dejal: "Občina Destrnik je nastala na osnovi zakona 1998 sprejetega v DZ, po volji ljudi iz leta 1994, ki v tej občini živijo. Občina Destrnik meri 35 km² in

Utrinek iz otvoritve likovne razstave.

Svetnik Janez Irgl je odkril novi grb občine, svetnik Branko Širec pa je razvil zastavo. Oba simbola je blagoslovil domači župnik Mihael Valdhuber.

načel, da jih bomo s skrajnimi naporji skupaj z zavodom za spomeniško varstvo uspešno zaščitili in obvarovali za generacije, ki prihajajo za nami.

In kako naprej?

Če bi hotel odgovoriti na to vprašanje, bi seveda moral imeti veliko časa, ker je še veliko dela pred nami, predvsem pa - ko odgovarjaš na takšna vprašanja, moraš vedeti, kako jih boš tudi finančno pokrival. Načrte, ki jih imamo, so seveda veliki in, verjemite, neprenapihljeni ampak potrebni za približevanje, ko tako radi rečemo Evropski skupnosti. Mi pa le spodnjemu delu, povprečja standarda, ki ga imajo nekateri kraji že dolgo. Med načrte smo seveda zapisali dograditev vrtca in turističnega doma, izgradnjo kanalizacije, reševanje vprašanja komunalnih odpadkov, plinifikacije, pridobitev informacijske pisarne, izgradnjo kabelske in prenos telefonije v zemljo. Eno izmed pomembnih vprašanj je pa tudi pospeševanje razvoja na kmetijskem, turističnem in obrtnem področju. Vse to je seveda namenjeno boljšemu standardu in reševanju problematike brezposelnosti.

Lani, ob zaključku občinskega praznika Občine Destrnik - Trnovska vas, sem izrazil

prepričanje, da smo nastavili dobre temelje za sodelovanje v novo nastalih občinah in ti temelji so se pokazali za realne, saj smo tako rekoč prvi v Sloveniji, in to s 1. marcem, prešli na samostojna financiranja v vseh treh novo nastalih občinah.

Spoštovani! Ob današnjem prazniku vsem iskreno čestitam k doseženim uspehom, saj brez vas vsega tega ne bi bilo. Še posebej pa velja moja čestitka vsem, ki bodo prejeli občinska priznanja. Spoštovanim visokim gostom pa želim prijetno bivanje med nami."

Po slavnostnem govoru župana so razvili novo zastavo in predstavili novi grb občine. Po predstavitvi so razdeli zastave vsem predstavnikom vaških odborov in predstavnikom društev. Celotno dogajanje je bilo prepleteno s petjem učencev osnovne šole, s koračnicami destrniške godbe na pihala, plesom malih folkloristov in recitalom nekaj Pavčkovih pesmi.

Župan pa je podelil tudi tri priznanja, in sicer: zlato posmrtno priznanje Občine Destrnik Emilu Štumbergerju kot enemu od začetnikov likovne kolonije na Destrniku. Prostovoljno gasilsko društvo Desenci je prejelo srebrno priznanje za 70 let

Destrniški gasilci so ob 30-letnici delovanja društva razvili tudi novi prapor društva.

uspešnega delovanja. Prostovoljno gasilsko društvo Destrnik pa bronasto občinsko priznanje ob 30. obletnici delo-

dr. Dunja Piškur - Kosmač, Franc Šuta, dr. med., in župan Franc Pukšič.

Oba objekta pa je blagoslovil

Otvoritev prenovljenega gasilkega doma.

vanja. Po končani proslavi v večnamenski dvorani se je slavlje nadaljevalo pred gasilskim domom, kjer so destrniški gasilci

domači župnik Mihael Valdhuber.

Po uradnem delu pa so se Destrničani in gostje ob zvokih ansambla Ptujskih 5 veselili

Otvoritev zdravstvenega doma, ki bo začel delovati jeseni.

proslavili 30-letnico delovanja. Ob tem jubileju so odprli prenovljeni gasilski dom in razvili novi društveni prapor.

Največja pridobitev za Destrnik pa je zdravstveni dom, pred katerim so slovesno prerežali vrvico državna podsekretarka Ministrstva za zdravstvo, prim.

pozno v noč. Praznovanje občinskega praznika pa so zaključili v nedeljo 25. julija v Desencih ob 70 - letnici delovanja tamkajšnjega gasilskega društva.

Zlato posmrtno priznanje Občine Destrnik je župan predal ženi pokojnega Emila Štumbergerja

VČERAJ IN DANES ENEGA KMETA IN KMETICE

“ZAMAHNI, ZAMAHNI, NEŽIKA, IN NE VUJAJ TAKO Z RITJOJ!”

Čas žetve pred petdesetimi leti in več je zapisal Ignacij Koprivec v knjigi Kmetje včeraj in danes iz 1939. leta, ki je bralcem že dobro poznana. Upam, da boste ob njegovih opisih uživali, in sicer ne samo v natančnem opisu, ampak tudi ob izvrstnem humorju.

“V ponedeljek se je pričela žetev. Srpi so zapeli najprej na Filipovi njivi. Dvanajst žanjic se je postavilo pred ogone. Odvrgele so brezrokave telovnike, da so bile v samih rokavcih, in napravile so krog okoli domačega sina, ki jim je pričel brusiti srpe. Veliki voder je zapičil v zemljo, pomočil v njem brusni kamen, si oprl srp v trebuh ter potegnil s kamnom po njem. Najprej je nabrusil prvi žanjici, tisti, ki žanje naprej. Vzela ga je, pljunila v pest, napravila pred ogonom s srpom križ in vrezala. Žanjica je mahala, da so ji široke janke, podvezane v pasu s podvezjakom, poskakovale okrog nog, jo šmickale po bedrih ter jo včasih udarile tudi od spredaj po kolenih.

Ko je našla dovolj, je stisnila srp pod pazduho, napravila iz rokavati pšeničnih bilk vez za snop, jo položila na tla, segla s srpom po požeto pšenico, jo nagrabila v njegovo krivino ter vrgla snop na vez. Medtem je zarezala v setev druga žanjica, za njo tretja, četrta in končno zadnja. Njiva je postala pusta. Ostro strnišče je zazevalo v zrak, klasje pa je ležalo po ogonih, povezano v snopje. Vezali so ga vezači, ki so šli po njivi za žanjicami. Na štiri žanjice pride po en vezač in ne zmanjka mu dela, zakaj ženske mahajo hitro. Snop za snopom lega za njimi, gospodarjev sin pa jih spodbuja, jim brusi srpe ter daje med nje ročko s pijačo.

Zadaj so zlagali otroci snopje v redi. Po dva si naloži tak otrok pod vsako pazduho in ju vleče na sredo njive, kjer so stavci, gospodarjevi mlatiči. Ti stavijo snopje v razstave. Dvanajst snopov mora biti za dobro razstavo. Postavijo jo krepko ter jo povežejo z močno vezjo tik pod klasjem, da bi je veter ne podrl. Na klasje pa posadijo klobuk, nekoliko večji snop, ki ga razvlečejo okrog glave razstave. Ta varuje zrnje pred ptiči, pred dežjem in točo.

Vezači razstav se smejejo. Šalijo se z žanjicami in se zbadajo z onimi jezicnimi.

“Kristus ti moj, saj še razstave ne veš zvezati, pa bi gledal za deklinami!” je usekala Zorkovega žanjica Faruna.

“Zamahni, zamahni, Nežika, in ne vujaj tako z ritjo! Saj boš pohodila vso pšenico. Virt ti ne bodo priznali težaka,” so se norčevale iz Cigulke. Ona pa se je jezno ozrla, jim pokazala jezik ter žela dalje.

Stebila so šumno padala, snopje se je kopicilo v dolge skladovnice, sredi njive je rastla vrsta razstav, ki so jih proti šteli, da bi izračunali, koliko kop bo in koliko se bo

namlatilo zrnja.

Za žanjicami so pobirali klasje siromaki. Tiho so se sklanjali na ogone ter gledali hrepeneče po težkih razstavah. Stiskali so v dlani nabrano klasje in ga tlačili v vreče.

Ob desetih imajo žanjice južino. Dekla prinese jerbas kvasenic, pomazanih s sirom in smetano, pastir pa dolevko jabolčnice. Vino pijejo zvečer, navadno pa za likof.

Po južini posedajo po vratniku. Tisti, ki se razumejo, skupaj, in oni, smehu izpostavljeni, skupaj. Režijo se, zbijajo norčije in vezači segajo žanjicam v razparjake. Včasih vržejo kateri za rokavce tudi polža, žabo ali črva. Žanjica zacvili, skoči pokonci in zbeži za razstavo, kjer si sleče rokavce in odvrže žival. In če žanjica nima srpa vedno pri sebi, se ji utegne zgoditi, da ga po južni ne bo zlepa našla. Kak vozač ji ga skrrije in ne vrne ji ga, če ga še tako prosi.

Filipove žanjice se smeji. Šampri razlaga smešno zgodbo, ki jo z načinom svojega pripovedovanja dela še bolj zabavno.

“Bilo je ob času žetve,” je začel, “ko pazijo na koče le starejše ženske in pa tiste, ki jim ni za delo, da bi šli mimo Šalčjakove hiše, ki velja za najpridnejšo v fari, gospod kaplan. Pri hiši je bila le gospodinja Treza, pobožna ženska, ki je imela navado vabiti gosposke ljudi k sebi.

Postavljala se je pred sosedomi zlasti takrat, če je lahko postregla duhovnemu gospodu. Šli so gospod kaplan mimo, ko je nesla iz drvarnice drva. Pozdravila jih je ter jih povabila v hišo: “Naj stopijo z menoj, gospod! Jim bom hitro jajčka posmodila!” Skočila je v hram, postavila ponev na ogenj in čakala. Ker pa gospoda le ni bilo, je stopila pogledat, kje so ostali. Začudila se je, ko je videla, kako so bežali po vratniku med njivami, da so škrici suknje plavali daleč za njimi. Pokimala je z glavo ter se skrila v hram.”

Žanjice so se smejale, gospodar, ki je medtem prišel na njivo, se je pokal po kolenih in vezači so si brisali solze.

Po južini so zapeli srpi znova. Podirali so pšenične bilke dalje in žanjice so se še krepkeje zaletavale v setev. Poskušale so dohiteti druga drugo, zakaj veliko velja tista, katera prva prehit, ali s tem se lahko začne svaja.

Ko je njiva požeta, ko stoje razstave in so opravili svoje pobiranje tudi že siromaki, pride gospodar orat. Treba je začeti sejati ajdo, zakaj kdo ve, kakšna bo jesen. Repa že še lahko nekoliko počaka, in je tudi ona, vsejana ob Jakobovem, najboljša, z ajdo pa ni mogoče čakati.”

Jelka Pšajd

POSEBNA PRIZNANJA ODLIČNJAKOM

V ponedeljek, 21. junija, je župan Občine Destrnik, Franc Pukšič sprejel odličnjake osmih razredov iz destrniške šole. Osmi razred so z odličnim uspehom zaključili

Nataša Čuš, Tanja Hauptman, Martina Korošec, Simona Lovrec in Brigita Ozvatič. Župan je v svojem govoru poudaril pomen znanja za razvoj kraja in odličnjakim izročil

posebna priznanja in jih podaril knjige.

Slovesnosti sta se udeležili obe razredničarki osmih razredov in ravnatelj OŠ Destrnik – Trnovska vas – Vitomarci Drago Skurjeni.

Zmago

Po končani slovesnosti še skupinski posnetek.

USTVARJALNA STRAN ZA NAJMLAJŠE

Živimo v času, ki narekuje hiter tempo. V to "drveče" življenje so nehote vključeni tudi otroci. Čeprav se odrasli trudimo, da bi jih obvarovali pred različnimi škodljivimi vplivi, nam to ne more vselej uspjeti, saj se na okolje odzivajo zelo intenzivno. Rastejo in se razvijajo, radovedni so in želijo spoznati vse, kar se dogaja okoli njih. Njihovo pozornost pritegne vse, kar je novo, zabavno, gibljivo, smešno, napeto ... Vendar je to tudi pozitivno. Prav ta interes za okolico in dogajanje v njej pripomore k dojetju takšne količine znanja, kot so je zmožni dojeti otroci:

Vsak odrasel človek namreč ve, da se je vseh stvari veliko hitreje in lažje naučil, ko je bil še otrok. Vemo, da smo si tudi veliko več in lažje zapomnili, kot si zapomnimo zdaj. Zato tudi hodimo v šolo, ko smo otroci in ne pozneje, ko odrastemo.

Danes otrokom primanjkuje (vsaj mestnim, a ta "sindrom" se hitro širi tudi na podeželje) tišine in umirjenosti. IGRA je zato zelo pomembna. Poglobitev vanjo, doživljanje lastne ustvarjalnosti, sprostitve, pomiritev... hkrati pomenijo užitek. **AKTIVNA IGRA** zahteva zbranost, potrpežljivost, predanost, upoštevanje navodil, predvsem pa lastno dejavnost.

BARVNE POTE, MANDALE IN TANGRAMI

Otrok je po naravi radoveden in prav rad spoznava nove stvari. Biti morajo le dovolj zanimive in že pritegnejo njegovo pozornost.

IGRE Z BARVAMI IN OBLIKAMI so eden najintenzivnejših načinov izražanja ustvarjalnosti. Različne tehnike nudijo sproščujoč – meditativni vpliv. Sem spadajo: risbe s črticami, barvne poti, barvni zemljevidi, mandale in tangrami. Vse tehnike so dokaj preproste in dajejo otrokovi lastni domišljiji veliko prostora.

Risanje naj poteka po pravilu:

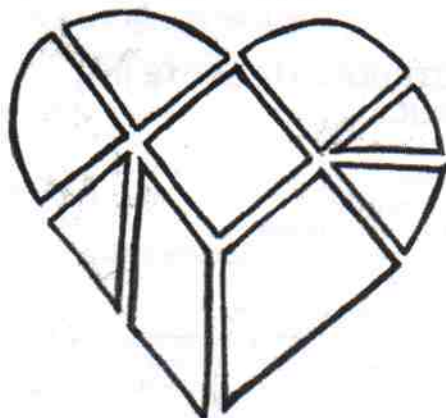
- od lažjega k težjemu ter
- od enostavnega k sestavljenemu.

Za ustvarjanje potrebujemo:

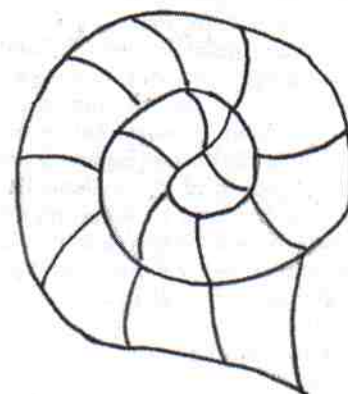
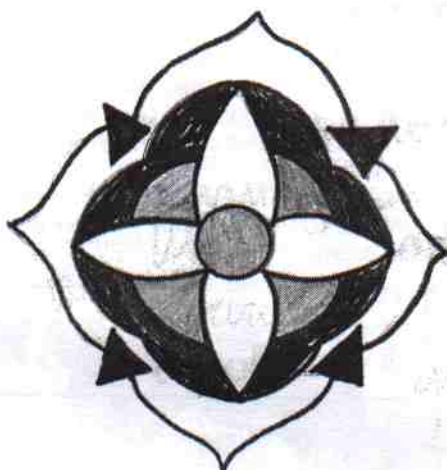
- list papirja (A3, A4),
- črn tuš ali flomaster,
- barve po želji (flomastre, voščenske, barvice),
- lepenko, kolaž papir,
- tiho, pomirjajočo glasbo,
- miren kotiček,
- mnogo domišljije.

NEKAJ PRIMEROV:

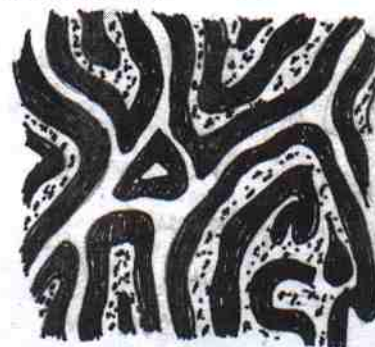
a) TANGRAM (npr. kača, srce ...)

b) MANDALA (npr. roža, poljva hišica ...)

c) BARVNA POT

Risbe pridejo zelo lepo do izraza, če jih prilepimo na enobarvno podlago in uokvirimo z rebrasto lepenko. Lep kontrast dosežemo s tangramom iz koščkov zlatega papirja na črni podlagi.

Poskusite še sami, presenečeni boste!

Pripravila:
Viktorija Murko,
prof. raz. pouka

KAKOVOST PRI NAS NI DEJANJE, AMPAK NAVADA

je geslo podjetja Foto Tone iz Lenarta. Tako je podjetje, kot prvo v Sloveniji na področju foto, video storitev in uokvirjanja predmetov pridobilo mednarodni certifikat ISO 9002 od zunanjega certifikacijskega organa TÜV Bayern Sava. V podjetju je zaposlenih 18 delavcev. Poslovne enote imajo v Lenartu, Gornji Radgoni, Murski Soboti, do konca leta

pa bodo odprli poslovalnico še na Ptuj.

Visoko priznanje za kakovost so prejeli 24. junija 1999 iz rok ministra za znanost v hotelu Črni Les pri Lenartu.

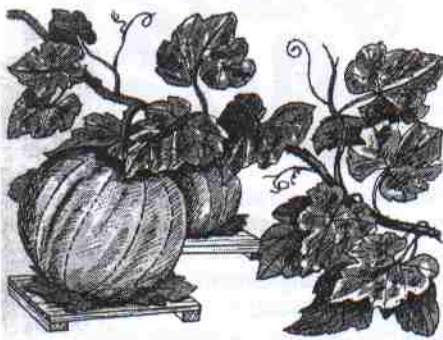
Marjan Dvoršak

ZA OBOGATITEV VAŠIH JEDILNIKOV

Spet je mesec naokoli in krepko smo zakorakali v poletje. Pred nami so kar naenkrat dnevi, polni visokih temperatur, takoj jim sledijo dolga deževna obdobja. Skratka, čas, ko je kuhinja prostor vročine v vsakem primeru. Zato smo se ta mesec odločili, da Vam bomo postregli z recepti za jedi, ki so pripravljene, kar se da hitro, mnogo dela pa lahko pa lahko opravimo kar na dvorišču ob letni mizici, ki je večinoma tako v senci. Tokrat jih je zbrala Marica Oman, ki je povedala, da so nekateri še iz časov njene babice, drugi pa vsebujejo že tudi "modernejši" sestavine.

V vročih dneh nam prija jedi, polne vitaminov in pripravljene s čimmanj maščobe. Z nekaj domiselnosti lahko delamo prave čudeže iz zelenjave, ki so je njive in vrtovi tačas polni. Zato najprej nekaj o bučkah, nato o cvetači in še o krompirju.

JUHA IZ BUČK

Tri mlade bučke narežemo na koščke in jih damo v liter vode, v kateri smo razpustili jušno kocko. Še bolje je, če imamo kaj mesne juhe. Bučke kuhamo pet minut, nato vse skupaj ohladimo. Dodamo sok ene limone in nastrgamo lupinico. Zmiksamo. Juho znova pogrejemo, dodamo nekaj žajbljevih listov, zgostimo pa z žlico moke in pol lončka kisle smetane. Ponudimo s sesekljanim drobnjakom. Če nam kaj te okusne kremne juhe ostane, jo lahko ponudimo kot hladno omako k mesu, lahko pa jo pogrejemo, dodamo nekaj sesekljanih kislih kumaric in jo ponudimo s krompirjevim pirejem.

BUČKE V SOLATI

Pol kilograma mladih bučk operemo in jih damo cele v slan krop. Kuhamo jih približno deset minut in pazimo, da jih vzamemo iz vode prej kot se zmečkajo ali celo razpadejo.

Ohladimo jih in narežemo na rezine, enako narežemo dve trdo kuhani jajci. Solimo, popravo, prilijemo olje in kis ter pustimo nekaj časa stati. Ponudimo s kruhom ali pa s to okusno solato popestrimo narezek. Popolnoma drugačen okus dobimo, če

solati primešamo strt česen in peteršilj ali drobno sesekljan koper oziroma drobnjak.

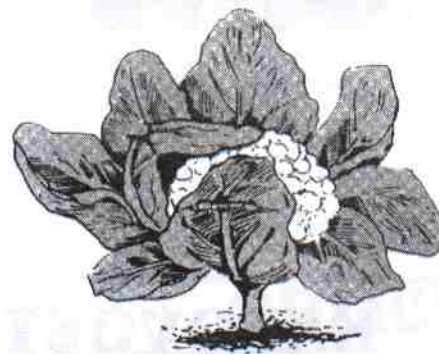
ŠTRUDELJ IZ SKUTE IN BUČK

Testo:

1/2 kg moke,
1/2 kozarca belega olja,
žlico domačega ali jabolčnega kisa,
1 jajce,
sol in mleko po potrebi.
Iz tega zgnetemo rahlo vlečeno testo, ki ga damo malo počivat.

Nadev:

1/2 kg buč,
1 kg skute,
2 jajci,
malo margarine ali masla,
sol in sladkor po okusu.
Po vrhu pa še polijemo kisló smetano. Buče olupimo in naribamo na špagete. Posolimo jih in pustimo stati vsaj eno uro. Nato jih v cedilu močno stisnemo, da odteče čimveč soka. Buče primešamo k skuti in ostalim sestavinam, namažemo, zavijemo v zavitek ter lepo zapečemo.

ZABELJENA CVETAČA

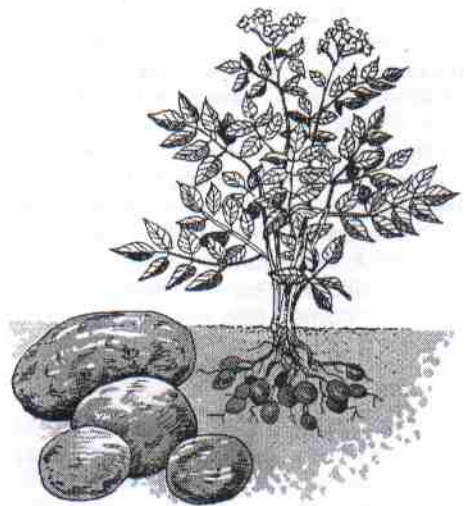
1 kg cvetače,
sol,
4 dag surovega masla,
2 žlici drobtin.

Cvetačo očistimo in jo deset minut položimo v skledo s slano vodo, da izplavajo žuželke. Nato jo narežemo na primerne kose in damo v lonec. Oblijemo z vrelo slano vodo in skuhamo do mehkega. Kuhano odcedimo, zabelimo z drobtinami, ki jih prepražimo na maslu, in takoj postrežemo kot prilogo.

CVETAČNI NARASTEK

1 kg cvetače,
sol, 3 jajca,
1 žlica moke,
poper in 6 - 8 rezin topljenega sira.
Cvetačo očistimo, skuhamo v slani vodi do mehkega in nato ocedimo. V pomaščen pekač naložimo cvetačo, jo popopravo in

oblijemo s stepenimi jajci, ki smo jim primešali moko in jih rahlo solili. Postavimo v pečico in pečemo deset minut. Nato po narastku položimo sirove rezine in pečemo še toliko časa, da se sir stopi. Postrežemo takoj.

PEČEN KROMPIR S SIROM

8 srednjedeblnih krompirjev,
sol, kumina,
4 žlice nastrganega parmezana,
1/4 l mleka, 1 jajce,
5 dkg surovega masla.

Krompir olupimo in narežemo na rezine. Na pomaščen pekač naložimo vrsto krompirja, ga posolimo, potresemo s kumino in še z nastrganim sirom. Pokrijemo s plastjo krompirja, kar ponavljamo, dokler imamo krompir. Vsako vrsto tudi posolimo. Zadnja vrsta mora biti krompir, ki ga samo posolimo in potresemo s kumino.

V lončku zmešamo mleko z jajcem in krompir oblijemo. Obložimo še z rezinami surovega masla in v pečici pečemo najprej pokrito, proti koncu pečenja pa odkrijemo, da lepo zarumeni.

Postrežemo hitro kot samostojno jed k zeleni solati.

KROMPIRJEVI ZREZKI

4 - 5 krompirjev,
sol, 2 žlici kisle smetane,
1 jajce, strok česna,
3 žlice drobtin,
10 dkg kuhanega prekajenega mesa,
3 žlice olja za pečenje.

Kuhan krompir olupimo in pretlačimo v skledo. Solimo in dodamo smetano, jajce, strt česen, drobtine in na drobno sesekljano prekajeno meso. Dobro zmešamo, da se sestavine sprimejo v testo, oblikujemo okrogle zrezke in v ponvi na segretem olju z obeh strani zlato rumeno zapečemo. Postrežemo takoj.

KMETIJSKI NASVET

Varstvo jablan in hrušk

Če vam je uspelo sadno drevje obvarovati večjega napada boleznih, se sedaj že lahko veselite pridelka. Pobiramo že prve sorte jabolok (beličnik) in hrušk (juljska pisana, junijska lepota). Pozne sorte v tem mesecu še škropimo proti škrlupu s sredstvi: CAPTAN, MERPAN, EUPAREN. Okrog 20. julija škropimo proti drugemu rodu jabolčnega zavijača s sredstvi, ki hkrati zatirajo še uši, če so prisotne v sadovnjaku: BASUDIN, ZOLONE, RELDAN itd.

Varstvo vinogradov

O varstvu vinske trte v prejšnjih številkah Občana nisem pisala, ker je teh obvestil polno v vseh časopisih, ker je težko svetovati

enkrat mesečno za tako intenzivno kulturo, kot je vinska trta, in ker je to nameraval početi nekdo drug. Ker pa je zdravstveno stanje vinogradov ponekod letos izredno slabo, upam, da bo to pomoč vsaj za naslednje leto, ker je za letos ponekod že prepozno.

Prva napoved Kmetijskega zavoda, da je možna okužba s peronosporo, je bila letos 20. maja. Do tega datuma proti peronospori še ni bilo potrebno škropiti. Mnogi vinogradniki so do takrat škropili že 3 - 4 krat. Če zanemarimo, da je to metanje denarja proč in nepotrebno onesnaževanje okolja, ti vinogradniki potem zaradi določenega števila škropljenj nehajo prezgodaj škropiti. Prvo škropljenje proti peronospori opravimo, ko so mladice dolge 40 cm.

Da je v vinogradih toliko boleznih, je po mojem mnenju glavni razlog v PREDOLGIH PRESLEDKIH med škropljenji.

Človek, ki misli, da lahko s tem, ko dozo škropiva poveča 3 krat, svoj vinograd zaščiti za tri tedne, se zelo moti. To se mu lahko posreči v kakem letu z malo padavin, letos to ni bilo mogoče. Ko pade 25 mm padavin, se vsa kontaktna sredstva (ANTRACOL, PEPLIN, CUPRABLAU) sperejo, zato je treba v tem primeru škropljenje ponoviti, takoj ko se vreme izboljša. Sistemična sredstva (MIKAL, RIDOMIL, ACROBAT) potujejo po rastlini in še ne izpirajo tako hitro, vendar se ob močnem prirastu novih listov razredčijo in ne delujejo več dobro.

Če se jezite, da je vaš vinograd bolan, ker tovarne delajo sredstva, ki ne delujejo več, in da vas trgovci samo obirajo, potem malo premislite, kako dolgi so bili razmaki med škropljenji, če ste izbirali sredstva glede na njihovo ceno ali učinkovitost in o tem, če sploh imate znanje ali vsaj željo, da ga pridobite.

Če so v vašem vinogradu na spodnji strani listov okrogle plesnive prevleke, grozdne jagode pa so zgubane, najprej modre, nato rjave in odpadajo, je to znak, da imate peronosporo. Uporabite sistemični fungicid, ki ga niste uporabljali več let zapored, ker je v tem primeru že možna odpornost (MIKAL, CALTAN, ACROBAT, CURZATE itd.).

Če pa je grozdje najprej sivo, potem črno, kot da je poškrpljeno, jagode pa pokajo tako, da se vidi koščica, je to znak, da je vinograd okužen z oidijem. Prav tako uporabimo sistemike (STROBY, TOPAS 100 EC, TILT 250 EC, itd.).

Uporabljajte normalne, predpisane doze sredstva. Le pri nadržanih motornih škroplilnicah in novejših traktorskih škroplilnicah, kjer se porabi manj vode, je dozo potrebno 2-3 krat povečati.

Melka Volgemut, dipl. inž. agr.

ROKA PREGNANCEM - SLOVENSKA VAS

Skupni akciji slovenskih medijev in človekoljubnih organizacij Slovenije za pomoč pregnancem s Kosova se je minul mesec pridružilo sto deset različnih medijev iz vse Slovenije.

Temeljni namen akcije - postaviti slovensko vas za pregnance, ki bo oblikovana iz bivalnikov z vso potrebno in ustrežno infrastrukturo - ostaja nespremenjen.

Spremenil se je samo kraj, kjer bo vas postavljena. Le nekaj ur po uradnem začetku te človekoljubne akcije se je namreč vojna na Kosovu končala in pregnanci so se začeli množično vračati nazaj na Kosovo. Zato se je operativni štab akcije odločil, da bo vas postavljena na Kosovu in ne v Makedoniji, kot je bilo prvotno zamišljeno.

Štab je podprl tudi prizadevanja vodstva akcije, da bi elemente za postavitev naselja na Kosovo prepeljali v okviru dostave mednarodne pomoči, kar bi pomenilo izreden prihranek darovanih sredstev oziroma bi omogočilo nabavo večjega števila bivalnikov.

Čim bo na Kosovu pod okriljem mednarodnega skrbništva vzpostavljena civilna oblast, jo bo vodstvo akcije zaprosilo za lokacijo in za potrebna dovoljenja za postavitev vasi. Načrtovalci akcije bodo pri tem sporočili željo darovalcev, naj bo vas postavljena v kraju, kjer so za povratnike razmere za bivanje najtežje. Imenovan je tudi poseben štab strokov-

jakov, ki bodo odločali o izbiri ponudnikov za izdelavo bivalnikov. Ta strokovni odbor bo usklajeval pripravljenost številnih podjetij, da z izdelki ali s polizdelki prispevajo svoj delež pomoči za postavitev vasi; izvajal bo tudi naročila in skrbel za dostavo pomoči na Kosovo.

Že od samega začetka akcije je bilo vidno, da so posamezniki in firme v Sloveniji tem ljudem v stiski zares pripravljeno pomagati, saj so prva nakazila na računa prispela že dan po prvi oddaji.

Doslej je okoli šest tisoč ljudi in firm izrazilo pripravljenost prispevati dobrih 63 milijonov tolarjev. Ob tem je seveda pomemben podatek, koliko denarja je bilo dejansko tudi že vplačanega. Številke so več kot zgovorne - na računih je že

60.370.000,00 tolarjev ali že kar 95 % vsega napovedanega denarja.

Pobudniki in organizatorji akcije ocenjujemo to za velik uspeh in veseli smo vsakega nakazila. Zneski, ki so je doslej prispevali posamezniki in pravne osebe, so zelo različni; vsakdo daruje v skladu s svojimi možnostmi. Razpon donacij je izredno velik - od 300 tolarjev pa do 5 milijonov tolarjev, kolikor sta prispevali Tobačna Ljubljana in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Pobudniki in organizatorji akcije smo vsakega tolarja zelo veseli, saj pomeni,

da bo tako še pred zimo mogoče pomagati kar se da velikemu številu pregnancev, ki so se že vrnili in se še množično vračajo na Kosovo.

Svoj prispevek lahko vsakdo nakaže direktno na žiro račun Rdečega križa Slovenije ali Slovenske Karitas, lahko pa ga tudi sporoči na brezplačni telefon 080 22 44 in nakaže, ko dobi na dom položnico.

Akcija bo trajala vse do postavitve vasi na Kosovu, predvidoma oktobra letos.

Vsem, ki ste že prispevali in ki boste to še storili, se za Vaše človekoljubno dejanje v imenu pobudnikov akcije iskreno zahvaljujem.

Danica Simšič

V prejšnji številki smo obljubili, da bomo v tej številki objavili seznam vseh darovalcev, ki bodo v naše uredništvo dostavili kopijo položnice.

Žal je bil odziv zelo majhen, prejeli smo samo eno položnico, in sicer od **Jožeta Horvata iz Vintarovcev 26, ki je prispeval 3.000 SIT.**

Obljubljam, da bomo tudi v naslednji številki objavili seznam darovalcev, in upamo, da bo daljši.

Uredništvo

POLETNO BRANJE

Vroči dnevi in počitnice sta idealni priložnosti, da vzamemo v roke tudi dobro knjigo. Poletno branje je lahko na eni strani sprostitev, na drugi pa iskanje svetov, ki se nam zdijo tuji in neresnični. In v enega takšnih smo pogledali v našem uredništvu – v svet narkomanov in tistih okrog njih. Za vas smo prebrali še zgodbo o srečno - nesrečnih ljubeznih ter potovali v svet vampirjev za malo mlajše bralce.

marinka fritz kunc

MARINKA FRITZ KUNC, BORBOLETTA

Zasvojenici z mamili so v strahovitem porastu tudi v Sloveniji, vendar si pred njimi zatiskamo oči, saj o mamilih neradi govorimo, zasvojenec pa verjetno niti ne poznamo. Roman Borboletta slovenske pisateljice Marinke Fritz Kunc nas seznani ravno s takim svetom, kjer sta na začetku ena sama nevednost in sprenevedanje, sledi pa jima velika želja za čudežem, da bi bilo z novim dnem vse po starem, kot je pač bilo nekoč v življenju.

Borboletta je španski metulj, ki živi le eno noč. Po njem je dobila ime glavna oseba romana, štiriindvajsetletnik, čigar življenjsko zgodbo spremljamo skozi zapise njegove žene.

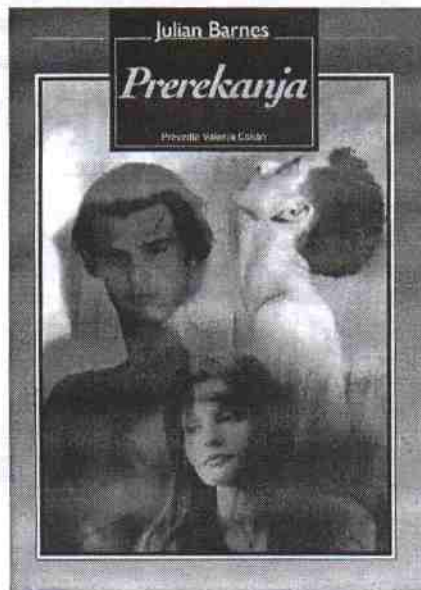
Življenje njihove družine - imata tudi majhnega sinčka - zajema oklep droge. In z močjo pisateljicine besede se pred bralcem odpre pravi svet zasvojenec; tudi če nikoli nisi poznal kakega izmed njih, ti za njihove usode od zdaj naprej ne more biti vseeno. Tako spremljamo pot od treh papirnatih src, ki so v spominu Borbolettove žene simbol nekdanjih srečnih dni, do popolnega uničenja tistega, ki drogo jemljejo, in vseh zraven njega. Pred nami odidejo v nič dom, varnost, mir in samospoštovanje. Bralec potuje skupaj s prvoosebo pripovedovalko od sovraštva, ki ga čuti do moža v najbolj groznih trenutkih, ko ji grozi, jo pretepa in zahteva denar za vse večje količine bele

omame, do najglobljega čustva, ki ga premore njena duša, ko ga vidi vsega razbolenelega in obupanega – ljubezni. Tako Borbolett od žene, sina, denarja in ugleda ostane samo heroin, ki mu pije kri in življenje.

Sporočilo te knjige je ravno to, da tudi bralec začuti trpljenje in stisko ljudi, ki živijo z narkomanom. Narkomana je namreč težko razumeti, še težje je razumeti tragedije, ki se zgrinjajo nad vsemi, ki so okrog njega in ga imajo radi. Zato je knjiga namenjena širšemu krogu bralcev; tistim, ki živimo prehitro in se ne zavedamo, da je ljubezen edino upanje, ki bi mogoče lahko ustavilo to veliko zlo, in tistim, ki mogoče ne znamo prisluhniti in pomagati.

"Narkomanovo življenje je vrtinec v puščavskem viharju. Sebi in drugim meče pesek v oči. Z njim drviš in drviš, in to je poseben propad.

Rešuješ minute, ure, morda dneve. Naprej ne vidiš! Ljudi gledaš v hrbet. Kot rešilni avto divjaš, da bi ne prišel prepozno. Tudi sebe prevažaš v njem. Svoje ubogo življenje! Narkoman ali ti, v vrtincu je vse prepletano."

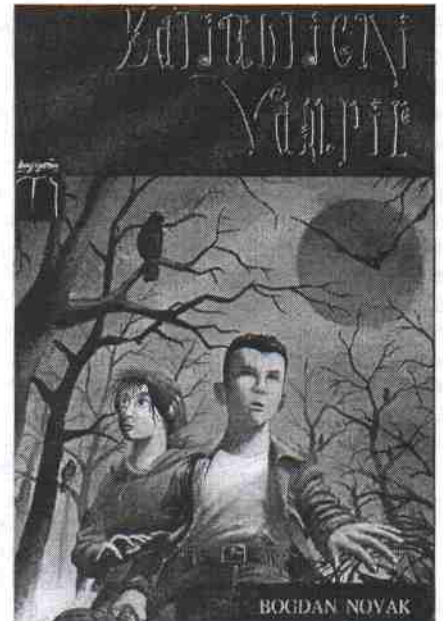

JULIAN BARNES, PREREKANJA

Gre za klasični ljubezenski trikotnik, ki je poln obratov in zapletov. Stuart, Gillian in Oliver so dolgočasen bankir, čutna restavratorka in popolni, a briljantni izgubljenec. Tri življenja, ki jih junaki predstavljajo vsak s svojimi besedami. Zapisano ironično, hkrati pa zelo resnično.

"STUART Zdaj. Danes. Prejšnji mesec sva se poročila. Ljubim Gilliam. Srečen sem, ja, srečen sem.
GILLIAN Poročila sem se. Del mene je mislil, da se nikoli ne bom del mene se ni strinjal, del je bil malce prestrašen, če povem čisto po resnici.

OLIVER O, sranje. Zaljubljen sem v Gillian, pravkar sem to ugotovil. Kaj se bo zdaj zgodilo?"

BOGDAN NOVAK, ZALJUBLJENI VAMPIR

Zgodba je "hranljiva, tekne in ne redi". Zato, najstnice in najstniki, hitro po njej! Odpotujte skupaj s Tino in Lukom na grad Mračnik, kjer se že stoletja dogajajo sila zanimive reči. Za spoznanje podaljšana podočnika, spanje v krsti, nenavadne večerje in neznanska želja po poljubu na Tinin vrat – vse to obvlada grofič Erik. Pa ne da je vampir?

Možno je vse in še več, kajti:

"Kako vampirja prepodiš, da pred njim si brez strahu? Iz česna venec narediš, nosiš ga okrog vratu.

Vampirju česen ne diši,

kot dihur mu zasmrdi,

ko vonj njegov ga dohiti,

da pri priči omedli.

Povem vam čisto na uho:

križa se vampir boji;

lepo pokrižaš se z roko,

pred tem znamenjem zbeži.

Če križ krog vrata boš imel,

miren si na sred noči,

saj vampirja strah bo vzel,

križa zbal se bo moči.

Vampir spokojno v krsti spi:

je zdravilo glogov kol,

priostren ga umori,

le če si junak in pol.

Zabiješ kol mu sred srca,

moč bo črno izgubil

in videl več ne bo sveta,

da otroke bi strašil."

Vsem skupaj želimo obilo užitkov ob branju. Po knjige pa kar v knjižnico na Ptuj, in sicer v ljudski, študijski in mladinski oddelek!

PRIPRAVE NA SINODO V NAŠI ŽUPNIJI

Ljudje mnogokrat radi kritiziramo; žal smo takšni tudi kristjani, ki vse prepogosto vidimo samo tisto, kar naše življenje iz vere duši oziroma hromi. Kakšna sta torej dejansko naša vernost in moralno življenje in kje so potrebni pastoralni premiki? Ta in podobna vprašanja so vplivala na odločitve slovenskih škofov, da vzbudijo razpravo o vsem, kar nas v Cerkvi teži in veseli. Od tod prihaja želja po sinodi, ki dejansko pomeni zborovanje škofov, duhovnikov in laikov, ki razpravljajo o zadevah Cerkve. Namen je torej, da se zberemo po župnijah, nato po dekanijah, in da združimo svoja mnenja in razmišljanja o novi podobi Cerkve na Slovenskem.

Na podlagi tega so bili izdani posamezni zvezki, ki so nosili temeljna vprašanja, ob katerih bi se naj še posebej ustavili in razmislili, da bi tako sledili tudi papeževi spodbudi za novo evangelizacijo.

Sinoda pomeni skupno pot, za geslo pa sta ji bili izbrani besedi **IZBERI ŽIVLJENJE**. Skupna pot vseh vernih naj na pragu novega tisočletja premisli dosedanje pot in se zazre v prihodnost. Gre torej za to, da se vsi ljudje odvrnemo od teme in spet vzljubimo življenje, kar se pa ne sme zgoditi le na papirju; kristjani moramo poglobiti vero, upanje in ljubezen, kar pa delamo najlepše, če odpremo vsa vprašanja, ki so pomembna za naše življenje v Cerkvi, ki je zgrajena iz nas, ljudi.

Poklicani smo, da božje kraljestvo raste tudi na Zemlji, zato si pa moramo odkrito odgovoriti na vprašanja in probleme, ki pestijo slovenskega kristjana in slovensko Cerkev. Pred vsem človeštvom so namreč velike spremembe in usodni izlivi, ki posegajo na številne ravni:

- duhovniki, redovniki in redovnice med seboj,
- duhovniki s svojimi pastoralnimi delavci,
- duhovniki s člani župnijskega sveta in drugimi skupinami v župniji,
- duhovna gibanja in laiške organizacije v svojih skupinah,

- posamezniki v svojih družinah ali drugih oblikah skupnega družbenega življenja,

- javnost s pomočjo različnih medijev ali drugih prireditev.

Sinoda je pripomoček škofom, da bodo določili nadaljne smernice škofijam za prihodnje obdobje; na osnovi tega pa so bili pripravljene sinodalni dnevi v posameznih dekanijah, kjer smo se zbrali predstavniki župnij in sodelovali v razpravah, ki so zadevale omenjene probleme. Poleg tega hočejo dekanijski sinodalni dnevi te probleme oziroma vprašanja poglobiti in ljudi vzbuditi v začetem delu, da bo končno zasedanje sinode, ki se predvideva za zadnji teden meseca oktobra, imelo uspeh.

Dekanijski sinodni dan (DSD) dekanij Ptuj in Zavrč je bil v soboto, 22. maja 1999. Odvijal se je na dvorišču in v prostorih Minoritskega samostana na Ptuj, in sicer od desete ure naprej. Udeležili smo se ga tudi predstavniki naše župnije. Najprej smo na dvorišču spremljali skrbno pripravljen program, ki so ga izvajali otroci in mladi s pomočjo p. Staneta. Sledilo je delo po posameznih skupinah, kjer smo govorili o naslednjih temah: mladinska pastoralna v župniji, zakrament birme, ostareli ljudje, nedelja – obred sprave, odvisniki, priprava na zakon, družina ter lokalna skupnost in kristjani.

Vsaka skupina je imela svojega voditelja, ki je bil dobro pripravljen glede obravnavane teme in je delo povezoval. Predstavniki župnij smo zavzeto sodelovali, vendar sta se ura in pol v marsikateri skupini izkazali za premalo časa, da bi lahko temeljito dokončali svoje delo. Po tem smo se zbrali in predstavniki skupin so poročali o opravljenem delu. Če strnemo, lahko ugotovimo, da smo v večih skupinah zadelih ob enega večjih problemov, ki se nanaša na krizo mladih v Cerkvi. Če ni mladinske pastore, se stopnjujejo tudi problemi na drugih področjih življenja v župniji. Mladi so namreč tisti, ki od nas, starejših, in od Cerkve v življenju mnogo pričakujejo. K

temu spadajo resna priprava in prejetje zakramentov, mladinski vero uk, posluš za mlade v stiski in udeleževanje laičskih sodelavcev.

Dejstvo pa je kljub vsemu, da so začetni koraki sinode odločni in da bi takšne oblike pogovora morale postati med kristjani pogostejše; pomembno pa je po govorjenem tudi dosledno živeti. DSD je začetek dogajanja v Cerkvi in je nova oblika srečevanja in pogovora kristjanov, kar bi bilo zelo dobro nadaljevati. Zakaj? Ker se danes o Cerkvi sliši veliko slabega in je to ena od možnosti, da pride Cerkev na dober glas.

Udeležba na DSD-u ni bila zavidljiva, mogoče tudi zaradi preslabe obveščeniosti po posameznih župnijah.

IZBERI ŽIVLJENJE

Problem je torej v nas samih. Ne smemo misliti, da ne moremo ničesar spremeniti – odločiti se moramo za življenje in biti veseli kristjani. Tako se nam ni bati za Cerkev jutrišnjega dne. Sinoda nam daje možnost, da sami pove mo svoje mnenje. Tako se bo mogoče zgodilo tudi to, da odgovornosti v župniji ne bodo padale vedno samo na iste ljudi.

udeleženci DSD-a naše župnije - župnije Sv. Urbana

ZAHVALA

Žalostni in potrti ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

MARIJE TRAFELA

iz Trnovskega Vrha 47

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in z nami delili bolečino.

Hvala tudi vsem za darovano cvetje, sveče, za ustne in pisne izreke sožalja in vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu.

Posebna zahvala g. župniku Valdhuberju za opravljen pogrebni obred in sv. mašo, urbanskemu cerkvenemu pevskemu zboru, ki ji je izkazal posebno čast s čustveno odpetimi žalostinkami, pevcem Komunalnega podjetja Ptuj, govornici Julčki Černezel, hvala županu Občine Trnovska vas, g. Karlu Vurcerju, za intelektualno odmerjen govor.

Zahvaljujemo se tudi godbeniku za poslovitno melodijo, g. Zvonku za vodenje molitev in Pogrebniemu podjetju Jančič za opravljene storitve.

V veliko tolažbo nam bo, če jo boste ohranili v lepem spominu.

V globoki žalosti vsi njeni

**Najhitrejši prenos mednarodnih pošilk s
Pošto Slovenije
in mednarodnim kurirskim podjetjem**

Pošiljke, oddane na pošti ali prevzete pri pošiljateljih, bodo v enem ali dveh dneh dosegle naslovnike v Evropi, Severni Ameriki in v Aziji, do Avstralije pa bodo potrebovale tri dni.

Pošiljanje pisemskih pošilk je preprosto in varno. Črna koda omogoča sledenje po internetu ali telefonu.

Za nadaljnje informacije so vam na voljo:

Ljubljana	061 174 1712, 174 1714, 174 1715
Maribor	062 449 2720
Celje	063 401 3760
Kranj	064 262 4724
Koper	066 452 6724
Nova Gorica	065 122 5720
Novo mesto	068 371 8710
Murska Sobota	069 377 9650

POŠTA SLOVENIJE

sky pak
international couriers

AVTOPREVOZNIK

Marjan Tašner, s.p.

Dolič 36, 2253 Destrnik

Tel.: 062/753 - 231

Nudimo vam prevoze vseh vrst gradbenega materiala

Mobitel:
0609/642-916

TRGOVINA PUKŠIČ

Destrnik 2 Tel.: 062/753-052

V naši trgovini vam nudimo:
- vse vrste kmetijskega in gradbenega materiala in nadomestne dele za kmetijsko mehanizacijo.

**Obiščite nas in prepričani smo,
da boste z našo ponudbo
zadovoljni.**

Občan

Izdajatelj: Občinski svet Občine Destrnik

Uredništvo: Nataša Žižek, Lidija Šalamun in Zmagoslav Šalamun
Glasilo prejema vsa gospodinjstva v Občini Destrnik brezplačno.

Javno glasilo OBČAN - GLASILO OBČINE DESTRNİK je vpisano v evidenco javnih glasil pod zaporedno številko 1365.

Po mnenju Ministrstva za kulturo Republike Slovenije št. 415-594/96 z dne 2.7.1996 spada časopis OBČAN, glasilo Občine Destrnik, med proizvode, za katere se plačuje 5 % davek od prometa proizvodov.

Naslov uredništva: OBČAN, Vintarovci 50, 2253 Destrnik.

Tel/faks: (062)753-042.

E pošta: casopis.obcan@siol.net

Časopis OBČAN izhaja v nakladi 850 izvodov

Prva številka časopisa Občan je izšla 25. julija 1996.

Lektorica: Lidija Šalamun

Odgovorni urednik: Zmagoslav Šalamun

Računalniško oblikovanje in priprava: Zmagoslav Šalamun

Tisk: Tiskarna Grafis, Požeg 4, Rače

OBVESTILO

Prosimo Maksa Kranjca, da preneha širiti neresnične govoriče o pomoči Slovenske ljudske stranke ob naši nesreči.

Obenem izjavljamo, da s strani Slovenske ljudske stranke nismo prejeli nobene pomoči.

Ob tej priložnosti pa se želimo zahvaliti vsem vaščanom, ki so nam pomagali, še posebej pa članom prostovoljnih gasilskih društev Destrnik in Desenci ter županu Francu Pukšiču.

Družina Gracej

RADIO CITY MARIBOR